

Índex

1	Introducció	1
1.1	Problemàtica i Motivació	4
1.2	Contexte de la Tesis Doctoral	8
1.3	Objectius	9
1.4	Solució Proposada	12
1.5	Estructura de la Tesis Doctoral	14
2	Sistemes Software per al Web	19
2.1	Introducció	19
2.2	La Web: Present i Futur	21
2.3	Característiques inherents als Sistemes Web	23
2.4	L'Enginyeria Web	25
2.5	Aproximacions Metodològiques	27
2.5.1	HDM	28
2.5.2	OOHDM	28
2.5.3	WebML	32
2.5.4	WSDM	36
2.5.5	UWE	41
2.5.6	Hera	45
2.5.7	OOH	48
2.6	Eines de Suport al Desenvolupament Web	49

2.6.1	HyperDE	50
2.6.2	WebRatio	51
2.6.3	Hera Suite	53
2.6.4	AndroMDA	55
2.6.5	OptimalJ	57
2.6.6	ArcStyler	59
2.7	Conclusions	61
3	OOWS: Un Mètode per Desenvolupar Aplicacions Web	67
3.1	Desenvolupament de Programari amb OO-Method	68
3.1.1	Etapa d'Especificació del Sistema	69
3.1.2	Etapa de Desenvolupament de la Solució	70
3.2	Extensió Web	71
3.2.1	Etapa d'Especificació del Sistema	72
3.2.2	Etapa de Desenvolupament de la Solució	73
3.3	Conclusions	74
4	Model Navegacional	77
4.1	Introducció	77
4.2	El Concepte de Navegació	78
4.3	Modelatge Navegacional	78
4.4	Mapa Navegacional, "Authoring-in-the-large"	79
4.4.1	Nodes Navegacionals	81
4.4.2	Enllaços Navegacionals	83
4.5	Contextes Navegacionals, "Authoring-in-the-small"	85
4.5.1	Unitats d'Abstracció d'Informació, UAI	88
4.5.2	Classes Navegacionals	89
4.5.3	Relacions Navegacionals	91
4.5.4	Enllaços de Servei	101
4.5.5	Subsistemes Navegacionals	103
4.5.6	Usuari Conectat	105

4.5.7	Operacions de Sessió	106
4.5.8	Navegació entre Mapes Navegacionals	107
4.6	Conclusions	109
5	Model d'Usuari	111
5.1	Introducció	111
5.2	El Diagrama d'Usuari	112
5.2.1	Usuari Anònims	113
5.2.2	Usuari Registrats	114
5.2.3	Usuari "Sense Permís"	115
5.2.4	Exemple de Diagrama d'Usuari	115
5.3	Relacions entre Usuari	116
5.4	Conclusions	119
6	Conceptes Avançats	121
6.1	Introducció	121
6.2	Mecanismes d'Accés a la Informació	122
6.2.1	Problemàtica	123
6.2.2	Els Índexs	128
6.2.3	Els Filtres	132
6.2.4	Les Visites Guiades	135
6.2.5	Activació dels Mecanismes d'Accés	136
6.3	Gestió Avançada de Continguts	137
6.3.1	Problemàtica	138
6.3.2	Unitats d'Abstracció de Informació, UAIs	139
6.3.3	Tipus d'UAIs	141
6.3.4	Reutilització d'UAIs	142
6.3.5	Conclusions	144
6.4	Personalització d'Aplicacions Web	146
6.4.1	Introducció	146
6.4.2	Disseny d'Aplicacions Web Personalitzades	147

6.4.3	Personalització Estàtica en OOWS	149
6.4.4	Personalització Dinàmica en OOWS	150
6.4.5	Conclusions	150
6.5	Herència de Propietats Navegacionals	151
6.5.1	Motivació	151
6.5.2	Problemàtica	152
6.5.3	Herència en Models Navegacionals	154
6.5.4	Especialització Navegacional en OOWS	157
6.5.5	Operacions d'Especialització de Contextes	159
6.5.6	Operacions d'Especialització de Subsistemes	160
6.5.7	Example: Parts de Treball	161
6.5.8	Conclusions	167
7	Model de Presentació	169
7.1	Introducció	169
7.2	Patrons del Model de Presentació	170
7.2.1	Patró de Disposició d'Informació	171
7.2.2	Patró d'Ordenació de Dades	179
7.2.3	Patró de Paginació	181
7.2.4	Patró d'Ordre d'Aparició	184
7.3	Conclusions	185
8	Implementació de la Interfície Web	187
8.1	Introducció	187
8.2	Estructura Conceptual de les Pàgines Web	190
8.2.1	Taxonomia	191
8.2.2	Tipus de Continguts	199
8.2.3	Estructura Conceptual	210
8.3	Estratègia d'Implementació d'una Pàgina Web	211
8.3.1	Estructura d'Implementació	212
8.4	Introducció d'Aspectes de Disseny Gràfic	220

8.4.1	Situació actual. Problemàtica i Objectius	220
8.4.2	Estratègia de Marcat	227
8.4.3	Regles de Visualització	230
8.4.4	El Paper del Framework	233
8.5	El Procés de Generació de codi	236
8.5.1	Framework d'Interfícies Web	238
8.5.2	Regles de Transformació. Aspectes Tecnològics . . .	240
8.5.3	Patrons de Traducció emprant el Framework . . .	242
8.5.4	Integració funcional amb la lògica de negoci	246
8.6	Conclusions	251
9	OOWS Suite: Eina de Suport	253
9.1	Definició d'un Entorn de Desenvolupament MDA	254
9.2	Entorns de Producció Dirigits per Models	258
9.2.1	El Projecte Eclipse	260
9.3	Editor de Models d'OOWS	261
9.3.1	Persistència del Metamodel en EMF	262
9.3.2	Editor Gràfic en GMF	264
9.4	Compilador de Models OOWS	266
9.4.1	Transformacions amb OpenArchitectureWare	269
10	Conclusions	275
10.1	Principals Contribucions	276
10.2	Investigació Actual i Treballs en Curs	279
10.2.1	Modelatge de Requeriments Web	280
10.2.2	Modelatge de Sistemes Adaptatius	281
10.2.3	Modelatge de Processos de Negoci	282
10.2.4	Aplicacions de la Web Semàntica	284
10.2.5	Arquitectures Orientades a Serveis	285
10.3	Publicacions Relacionades	285
10.3.1	Resum de Publicacions	295

A Framework d'Interfícies Web, WIF	299
A.1 Relació d'OOWS amb el Framework	302
A.2 WIF, Un Framework per a construir Interfícies Web . . .	303
A.2.1 Creació de l'Aplicació	303
A.2.2 Autenticació d'Usuaris	305
A.2.3 Definició de les Pàgines Web	306
A.2.4 Recuperació de la Informació	309
A.2.5 Presentació de la Informació	313
A.2.6 Mecanismes d'accés a la informació	318
A.2.7 Especificació de la Navegació	321
A.2.8 Serveis. Execució de la funcionalitat	324
A.2.9 Definició d'altres zones de contingut	330
B Metamodel	333
B.1 Diagrama d'Usuaris	333
B.2 Model de Navegació	334
B.3 Model de Presentació	338
B.4 Mecanismes d'Accés	339
B.5 Tipus de Dades	339
C Cas d'Estudi: IMDb Lite	343
C.1 Model Conceptual amb OO-Method	344
C.1.1 Diagrama de Classes	344
C.1.2 El Model Dinàmic	347
C.1.3 El Model Funcional	348
C.2 Extensions Web amb OOWS	348
C.2.1 Diagrama d'Usuaris	349
C.2.2 Model Navegacional	349
C.2.3 Model de Presentació	355
C.3 Implementació de l'aplicació Web	356

D Un Compilador de Models d'OOWS	365
D.1 Configuració Inicial Aplicació. Plantilla <i>Root</i>	365
D.2 Transformació de Contextes i Subsistemes	367
D.3 Transformació de les Relacions Navegacionals	369
D.4 Transformació dels Mecanismes d'Accés	371
D.5 Transformació de l'accés a la Funcionalitat	373
D.6 Extensions Auxiliars amb Extend	375
 Referències	 377